

Column

Leo Beukeboom

Stichting Welzijn
Malende Maden

Als insectenliefhebber zult u zich ongetwijfeld ook vreselijk hebben geërgerd aan de woordvoerder van de Stichting Welzijn Grote Grazers. In verschillende interviews liet mevrouw weten dat ze het dieronterend en vreselijk zielig vond dat grote grazers in de Oostvaardersplassen door honger sterven. Het gesprek op het NOS journaal vond plaats in een vogelkijkhut en het was overduidelijk dat mevrouw in haar mantelpakje zich voor het eerst in een dergelijke omgeving bevond. Op de site van de stichting lezen we dat 312 runderen, 297 paarden en 672 edelherten aan hongersdood zijn gestorven. De stichting lijkt zich niet te realiseren dat de dood bij het leven hoort. Het is een simpel biologisch feit dat ieder dier dat wordt geboren ook weer een keer moet sterven. Veelal vindt dit sterven plaats als gevolg van voedseltekort of door predatie van andere dieren op zoek naar voedsel. Naast de paar honderd gestorven grote grazers zijn er in dezelfde tijd vele miljoenen andere organismen, zoals insecten, omgekomen in de Oostvaardersplassen. Daar hoor je de stichting niet over.

Foto: Theodoor Heijerman

We moeten als entomologen opkomen voor het welzijn van insecten, met name voor een onbekommerde jeugd van onze vliegen. Recent is daarom de Stichting Welzijn Malende Maden opgericht. Het doel van deze Stichting is om de voedselvoorziening van de maden van onze inheemse vliegen veilig te stellen. Een dood rund fungeert als een eilegplaats voor vele soorten vliegen en biedt voedsel voor duizenden maden, waar weer prachtige volwassen vliegen uit voortkomen. Dit betreft verschillende soorten vliegen, waaronder vertegenwoordigers van de genera *Lucilia*, *Protocalliphora*, *Sarcophaga* en *Muscidae*. Kadavers van grote grazers in natuurgebieden zijn van levensbelang voor deze vliegen. Op hun beurt bieden de maden, poppen en volwassen vliegen voedsel voor parasitaire wespen en parasitaire vliegen. De Stichting heeft daarom ook sympathie voor de idealen van de actiegroep Weldoorvoede Wespen. Tevens is zij tegen de aanleg van wildroosters en ecoducten, omdat deze ingrepen in de natuur voorkomen dat dieren worden doodgereden.

Op internet lezen we dat de Stichting Welzijn Grote Grazers Staatsbosbeheer beschuldigt van wrede dierenmishandeling. Zij heeft hiervoor inmiddels bijval gekregen vanuit de politiek. Waar we ons in dit landje al niet druk om maken. Volgens de Stichting Grote Grazers is er in Nederland geen plaats om grote hoefdieren ongemoeid te laten rondzwerven. De Stichting Welzijn Malende Maden verwijt de Stichting Welzijn Grote Grazers op haar beurt tot het aanzetten van wrede dierenmishandeling. De Stichting Welzijn Malende Maden neemt het op voor maden en protesteert tegen het opruimen van grote grazerkadavers. Door de dieren bij te willen voeren wordt bovendien voorkomen dat vele grote grazers van de honger sterven. Hierdoor zullen vele duizenden vliegenmaden in een pril levensstadium door voedseltekort om het leven komen. Helaas is dit gezichtspunt nog niet doorgedrongen tot de politiek, maar de verwachting is dat onze nieuwe staatsecretaris Bleker van Landbouw deze kwestie op korte termijn op een doortastende wijze zal oppakken.

Zoals u wellicht weet worden maden ook commercieel gekweekt. Men kan ze in iedere dierenwinkel of hengelsportzaak kopen. De grootsten staan bekend als Caster maden. Ze worden gebruikt als diervoeder, maar vooral door hengelsporters om vissen mee te lokken. Deze maden worden op kunstmatig medium gekweekt. Ze kunnen in allerlei kleuren en smaken geleverd worden door kunstmatige kleur- en smaakstoffen aan het medium toe te voegen. De vliegen die uit deze maden ontwikkelen zijn echter krakkemikkig en niet in staat om een zelfstandig leven te leiden.

... een orgie van ontelbare malende maden doet zich tegoeed aan een vers kadaver ...

De Stichting Welzijn Malende Maden is niet principieel tegen de commerciële kweek van vliegenmaden. Het is echter met gekweekte maden net als met andere gekweekte dieren, zoals bijvoorbeeld zalm. De kunstmatige voeding komt hun smaak niet ten goede. De lekkerste maden groeien op in het wild. Er gaat niets boven een goed doorvoede made van een in de vrije natuur gestorven edelhert. Je proeft het verschil. Ook onze sluipwespen weten dit te waarderen en vinden deze natuurlijke maden niet te versmaden. Het is bekend dat sluipwespen een voorkeur kunnen ontwikkelen voor de gastheren waarop ze zijn opgegroeid. Hans van den Assem, gepensioneerd etholoog uit Leiden en mede-inspirator van de Stichting, heeft dat heel mooi laten zien. Hij injecteerde vliegenpoppen met pepermuntolie en toonde aan dat wespen die op pepermunt gastheren waren opgegroeid ook hun eitjes bij voorkeur weer op pepermuntgastheren legden. Het is ook aangetoond dat vele generaties van gastheervoorkeur kan leiden tot het ontstaan van nieuwe soorten. Een goed voorbeeld is de appelboorvlieg, *Rhagoletis pomonella*, die zich ontwikkeld heeft van de meidoornvlieg in Noord-Amerika na de introductie van de appelboom. Het is dus erg belangrijk om een grote variatie aan kadavers van verschillende grote grazers in onze nationale natuurgebieden te produceren. Dit leidt uiteindelijk tot een toename van biodiversiteit en een verrijking van de Nederlandse natuur.

Heeft u de decompositie van een groot kadaver wel eens van dichtbij beschouwd? Het is een ware belevenis om te zien hoe een orgie van ontelbare malende maden zich tegoeed doet aan een vers grote grazer kadaver. Wij als insectenliefhebbers moeten daarom protesteren tegen het bijvoeren van grote grazers en tegen het opruimen van hun lijken. Hiermee voorkomen wij dat de maden van vele vliegensoorten een tragische hongerdood sterven. Dus insectenliefhebbers, verenigt u en steun de Stichting Welzijn Malende Maden!

Leo Beukeboom is hoogleraar Evolutionaire Genetica aan de Rijksuniversiteit van Groningen